

1895, TRES LLIBRES EN DANSA
(Sant Francesc, En defensa pròpia, Flors del Calvari)

La ponència és una lectura comparada dels tres llibres que Verdaguer publicà la tardor de 1895. Sant Francesc sortí a primers d'octubre i pocs dies abans -o immediatament després- s'editaren en forma de llibre els articles de la sèrie Un sacerdot calumniat amb el títol Mosén Jacinto Verdaguer en defensa propia. Colección de las cartas al "Noticiero" y a "La Publicidad. El llibre va imprimir-se, com Sant Francesc, a la tipografia "L'Avenç" i el signaven, com a editors, "Varios amigos de Mosén Verdaguer". S'hi presentaven en versió original catalana i traducció castellana al costat els articles que Verdaguer havia publicat, aquell mateix estiu, a la "La Publicidad". El conjunt s'arrodonia amb una breu mostra de poemes de Flors del Calvari. Finalment i abans del 15 de desembre, sortí de la impremta "Henrich i Cia" el volum Flors del Calvari, bé que amb la data avançada a 1896.

La publicació de tots tres títols en un període tan curt de temps demostra el bon moment creatiu que passava Verdaguer i fins a quin punt les cantelludes circumstàncies biogràfiques havien influït poderosament en el tram de la seva obra. Ho feren accentuant un gir poderós cap al lirisme i un tomb interior, de literatura del jo, que ja es rastrejava en el dietari espiritual Roser de tot l'any, publicat el 1894. Amb una finor i un olfacte exquisits, Joan Maragall s'havia adonat d'aquest moviment d'interiorització lírica i deixà escrit que mucho de personal palpitaba ya en aquel riquísimo breviario que publicó dos años hace con el título de Roser de tot l'any; sin embargo, allí no había aún la voluntad del poeta de gritar y de mostrarse todo entero (...) en Sant Francesc y en Flors del Calvari se abre el poeta y se abandona a una autopoetización que infunde a estos dos libros un vigor excepcional.

Isidor Cònsul